

Februarie 2026

Sănătate și drepturi sexuale și reproductive

Prezentare generală a impactului Plan International
în Europa Centrală și de Est (2022–2025)

Răspunsul la criza umanitară din Ucraina al Plan International

Plan International și-a început activitatea umanitară ca răspuns la criza migrației ucrainene imediat după escaladarea războiului din Ucraina, în februarie 2022, desfășurând operațiuni în Polonia, Moldova și România. Organizația și-a lansat activitatea în Ucraina în august 2022 și, de atunci, își extinde programele umanitare integrate, implementate împreună cu parteneri din societatea civilă, în Europa Centrală și de Est (ECE).

Asistența umanitară oferită de Plan International și partenerii săi vizează reducerea vulnerabilităților și riscurilor cu care se confruntă refugiații, persoanele strămutate intern și populațiile afectate de conflict, atât în Ucraina, cât și în țările gazdă. Prin furnizarea de asistență umanitară directă, orientată spre salvarea de vieți, Plan International urmărește totodată să abordeze inegalitățile structurale și să promoveze justiția socială, de gen și economică în ECE, prin consolidarea rezilienței, bunăstării și capacității de acțiune a fetelor, tinerilor, precum și a minorităților și grupurilor nedominante.

Menținând constant sprijinul pentru costurile partenerilor la un nivel de peste 70%, abordarea localizată și orientată spre parteneriat a Plan International a asigurat furnizarea unei asistențe mai rapide, mai bine adaptate contextului și mai sustenabile, consolidând în același timp capacitatea pe termen lung a actorilor locali din societatea civilă din ECE. În perioada 2022–2025, această abordare a permis Plan International să ajungă la peste 1,7 milioane de persoane, prin 65 de parteneri și 87 de proiecte implementate în patru țări.

Acoperirea Plan International pe țări în ECE

291.000 de participanți în cadrul a 24 de proiecte.

20 de parteneri până în prezent.

72% din buget, în valoare de 18 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

70.000 de participanți în cadrul a 15 proiecte.

11 parteneri până în prezent.

79% din buget, în valoare de 12 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

1,2 milioane de participanți în cadrul a 33 de proiecte.

22 de parteneri până în prezent.

71% din buget, în valoare de 41 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

151.000 de participanți în cadrul a 15 proiecte.

12 parteneri până în prezent.

69% din buget, în valoare de 10 milioane euro, a fost direcționat către parteneri.

Concluzii principale

Intervențiile Plan International și ale partenerilor săi în domeniul sănătate sexuală și reproductivă și drepturile aferente (SRHR) în ECE au combinat furnizarea de servicii directe cu activități de informare și educație, asigurând accesul fetelor, femeilor și grupurilor vulnerabile la sprijinul și informațiile necesare chiar și în contexte politice restrictive:

- Redirecționarea către servicii și furnizarea de servicii directe de către Plan International și parteneri au extins accesul la servicii de SRHR în ECE.
- Activitățile de creștere a gradului de conștientizare au oferit, de asemenea, informații esențiale pentru

sprijinirea PSI, refugiaților și comunităților gazdă în înțelegerea SRHR și în accesarea serviciilor-cheie din Ucraina și din țările gazdă.

149 mil

de persoane au participat în programele Plan International și ale partenerilor săi în domeniul SRHR în ECE.

Impactul intervențiilor în domeniul SRHR

Intervențiile de informare și educație au furnizat informații esențiale pentru sprijinirea persoanelor strămutate, a refugiaților și a comunităților gazdă în înțelegerea drepturilor lor în domeniul SRHR și în accesarea serviciilor-cheie. La începutul intervenției, în **Ucraina** s-au înregistrat progrese prin seminare de informare privind SRHR, care au combinat educația adecvată vârstei în domeniul contracepției, pubertății, sănătății menstruale, culturii consimțământului și relațiilor sănătoase. Extinderea accesului la informații fiabile privind SRHR a îmbunătățit nivelul de cunoștințe și protecția adolescenților și a tinerelor femei, contribuind totodată la reducerea stigmatizării și la promovarea egalității de gen. Mai recent, activitățile de creștere a gradului de conștientizare din Ucraina au fost integrate în programul **educația parentală și abilitățile de viață ale adolescenților (PALS)**, cu scopul de a consolida încrederea tinerilor și de a promova un stil de viață sănătos. Cu toate acestea, ambele abordări de informare din Ucraina au contribuit la consolidarea capacității CAY de a lua decizii informate privind propriile SRHR.

Activitățile de informare și educație au sprijinit SRHR și în țările gazdă. În **Moldova** și **România**, Plan International și partenerii săi au utilizat modelul „de la egal la egal” pentru educarea adolescenților în domeniul SRHR. Participarea adolescenților la aceste sesiuni a evidențiat un interes neașteptat pentru teme care inițial erau considerate secundare. Activitățile s-au dovedit deosebit de relevante în contexte în care adolescenții aveau acces foarte limitat la informații despre sănătatea reproductivă. În plus, în **Moldova**, activitățile de parenting care au combinat SRHR și protecția copi-

lului, atât pentru familiile gazdă, cât și pentru familiile de refugiați, au contribuit la dezvoltarea competențelor pentru bunăstarea familiei, ajutând părinții să dobândească o înțelegere cuprinzătoare a dimensiunilor de gen ale sănătății și drepturilor.

Despre programul PALS al Plan International

Programul global PALS al Plan International sprijină adolescenții și îngrijitorii acestora în situații de urgență și în contexte de criză prelungită. Programul își propune să ofere adolescenților cu vârste cuprinse între 10 și 19 ani, precum și îngrijitorilor lor, informațiile, competențele și resursele necesare pentru a susține sănătatea, siguranța și bunăstarea adolescenților în situații de criză.¹

În țările gazdă, Plan International și partenerii săi au extins, de asemenea, accesul la servicii SRHR prin mecanisme de trimitere și furnizarea directă de servicii. De exemplu, în pofida politicilor restrictive din **Polonia**, Plan International a sprijinit trimiterea refugiaților ucraineni – în special a supraviețuitorilor VBG – către servicii SRHR, precum și furnizarea de educație sexuală cuprinzătoare (ESC) în afara școlii pentru adolescenții refugiați, cu acordul părinților. În plus, prin intermediul unuia dintre parteneri, Plan

International a sprijinit deschiderea unei clinici pentru furnizarea directă de servicii de sănătate reproductivă atât pentru cetățenii polonezi, cât și pentru refugiați.

În **Moldova**, partenerii au oferit sprijin refugiaților și participanților din grupuri marginalizate, inclusiv lucrătorilor sexuali și persoanelor dependente de droguri, prin testare pentru infecții cu transmitere sexuală, furnizarea de contraceptive și trimiterea către instituții medicale specializate. Recent, această activitate a fost extinsă și include monitorizarea sarcinii, kituri de igienă și sesiuni de informare orientate către adolescenți, inclusiv copii din centre temporare de cazare, precum și persoane de etnie romă și tineri.

Intervențiile axate pe normele sociale au fost esențiale pentru îmbunătățirea accesului la SRHR în comunitățile marginalizate. De exemplu, intervențiile de creștere a gradului de conștientizare privind SRHR în rândul adolescenților de etnie romă din **Moldova** au determinat schimbări în cunoștințele, atitudinile și practicile legate de SRHR în rândul participanților la proiect. Deși discutarea acestor subiecte este, în general, considerată nepotrivită în familiile rome, consultările cu adolescenți, părinți și specialiști au permis obținerea acceptării la nivel comunitar, ceea ce a dus la creșterea nivelului de informare privind SRHR în rândul CAY de etnie romă.

În **România**, partenerii au asigurat acces sigur la servicii medicale pentru fete și femei, inclusiv avorturi, medicamente și trimitere către specialiști. Accesul la servicii a fost îmbunătățit suplimentar prin intermediul a două linii telefonice de urgență – una dedicată tinerilor și una multilingvă – care oferă sprijin în limbile

ucraineană, engleză și rusă. Într-o comunitate rurală a fost înființat, de asemenea, un centru pentru femei, care a devenit un spațiu sigur pentru membrii comunității, unde aceștia pot accesa servicii SRHR și pot participa la inițiative comunitare menite să contribuie la bunăstarea lor.

Despre abordarea Plan International privind SRHR în ECE

În țările în care Plan International își desfășoară activitatea în ECE, educația sexuală cuprinzătoare (ESC) rămâne inaccesibilă atât în școli, cât și în afara acestora, privând CAY de informațiile și sprijinul esențial privind SRHR, sexualitatea și relațiile. De la începutul activității sale în regiune, Plan International și partenerii săi au acoperit această lacună prin sprijinirea adolescenților, tinerilor și furnizorilor de servicii, asigurând accesul la servicii și informații SRHR adecvate vârstei și genului, furnizate în timp util.

În **România**, intervențiile au contribuit, de asemenea, la schimbarea normelor privind SRHR în rândul participanților din comunități marginalizate. Sesiunile de grup și individuale au creat un mediu sigur și incluziv, care a încurajat femeile să își prioritizeze sănătatea și să împărtășească informații utile cu altele. După aceste sesiuni, participantele au raportat că se simt mai bine informate cu privire la SRHR și mult mai confortabile în timpul consultațiilor legate de SRHR.

Tineri participă la un training SRHR în București © Plan International

Care sunt principalele nevoi și provocări în domeniul SRHR în ECE?

Constatări selectate din cercetarea Plan International

Programele care protejează SRHR rămân extrem de relevante în ECE, așa cum arată cercetările Plan International¹¹:

În **Ucraina**, accesul la serviciile publice de SRHR este limitat din cauza **distrugerii spitalelor și clinicilor, a resurselor insuficiente și a disfuncționalităților**

generale ale sistemului de sănătate de la escaladarea războiului. Au fost raportate, de asemenea, dificultăți în furnizarea contracepției de urgență și a tratamentului clinic pentru supraviețuitoarele violului în zonele din apropierea liniei frontului sau chiar pe linia frontului, din cauza închiderii farmaciilor, deteriorării facilităților medicale și întreruperii lanțurilor de aprovizionare.

Tineri participă la un training SRHR de tip peer-to-peer în România © Youth for Youth

În **Polonia**, restricțiile recente privind drepturile sexuale și reproductive, **inclusiv accesul la contracepție și avort, reprezintă un obstacol major în accesarea serviciilor SRHR atât pentru refugiați, cât și pentru fetele și femeile din comunitățile locale.** Legea avortului din Polonia este una dintre cele mai restrictive din Uniunea Europeană. Multe fete din Polonia primesc puține sau deloc informații despre serviciile gratuite de SRHR, nici din partea guvernului, nici din partea organizațiilor neguvernamentale.

În **România**, accesul la serviciile SRHR este limitat de viziuni **conservatoare, bariere birocratice și un sistem de sănătate subfinanțat.** Deși avortul este legal până la 14 săptămâni, mulți medici refuză să efectueze aceste proceduri în clinicile publice sau să ofere trimiteri. Din 2021, serviciile SRHR se confruntă cu dificultăți suplimentare, deoarece guvernul României a întrerupt finanțarea subvențiilor pentru contraceptive și educație sexuală, ceea ce a dus la închiderea unor clinici.

Bariere pentru grupurile marginalizate

Potrivit cercetărilor Plan Internațional, grupurile marginalizate se confruntă cu provocări specifice în accesarea informațiilor și serviciilor SRHR în Ucraina și România. În **Ucraina**, grupurile marginalizate – inclusiv **fetele din comunitatea romă** – consideră constrângerile financiare un obstacol suplimentar în accesarea serviciilor SRHR. Acestea sunt, de asemenea, mai vulnerabile la pierderea serviciilor SRHR deja limitate, din cauza nivelului scăzut de informare cu privire la serviciile gratuite disponibile.

În mod similar, în **România** există un nivel ridicat de discriminare și marginalizare a unor grupuri precum **refugiații, romii, LGBTQIA+, populația rurală și persoanele cu dizabilități în domeniul SRHR.** Deși OSC și ONG din România oferă servicii pentru aceste grupuri, multora le lipsesc programe țintite care să abordeze discriminarea profund înrădăcinată și sistemică cu care se confruntă populațiile vulnerabile.

Surse de informare privind SRHR

Potrivit adolescentelor din **Ucraina**, precum și celor care studiază în sistemul ucrainean de educație online în **Polonia și România**, **educația sexuală** este introdusă târziu, de obicei atunci când elevii au între 13 și 14 ani. Rezultatele cercetărilor Plan Internațional arată că, deși acest deficit de educație sexuală cuprinzătoare (ESC) exista și înainte de escaladarea războiului, el s-a adâncit ulterior din cauza dificultăților în furnizarea unei ESC de calitate în format online. În Polonia, adolescentele refugiate au raportat, de asemenea, limitări în accesul la ESC, iar adolescenții mai mari au declarat că nu au beneficiat deloc de educație

SRHR de la trecerea într-un alt sistem educațional. În România, în prezent, ESC pentru tineri este aproape inexistentă în școlile publice de stat.

Având în vedere nivelul limitat de ESC de care beneficiază adolescenții, principalele surse de informare pentru fete **sunt mamele sau femeile care le îngrijesc.** Totuși, unele fete se confruntă cu tăcerea asupra acestor subiecte în familie și nu se simt întotdeauna confortabil să inițieze astfel de discuții. Altele au explicat că femeile care le îngrijesc au din ce în ce mai puțin timp pentru a discuta aceste aspecte de la escaladarea războiului din **Ucraina**. Băieții din Ucraina obțin, de asemenea, informații pe căi informale, mai degrabă decât prin canale oficiale, și se confruntă cu un acces insuficient la informații adecvate privind SRHR.

Impactul stereotipurilor și normelor privind sexul și sexualitatea

Rolul **îngrijitorilor și al familiei** în facilitarea accesului la informații corecte despre SRHR și la servicii de calitate poate fi decisiv. Totuși, îngrijitorii din familiile strămutate pot ezita să solicite sprijin profesional pentru fete din cauza atitudinilor negative față de serviciile SRHR. În plus, sănătatea și bunăstarea adolescenților pot fi afectate atunci când educația sexuală consolidează **stereotipuri și norme dăunătoare privind sexul și sexualitatea.**

În special în **România**, dezinformarea despre sex este larg răspândită din cauza influenței rețelelor sociale și a pornografiei. Dificultățile de acces la SRHR reflectă, de asemenea, norme de gen tot mai conservatoare în societatea românească. Dominanța viziunilor tradiționale privind contracepția, avortul și rolurile de gen este rezultatul influenței instituțiilor religioase, care utilizează finanțări externe pentru a influența legislația și politicile publice.

Doriți să aflați mai multe despre nevoile și provocările din domeniul SRHR în ECE?

Consultați următoarele rapoarte:

 [Adolescent Girls in Crisis – Voices from Ukraine, Poland and Romania \(iunie 2024\)](#)

 [Sexual & Reproductive Health and Rights in Romania: Current Status and Future Trajectories \(august 2024\)](#)

Referințe

- i Plan Internațional (2021) *PALS: Adolescent Life Skills and Parenting in Humanitarian Settings*. Disponibil la: <https://plan-international.org/uploads/2025/07/ANNEX-F-PALS-Programme-Brief.pdf>.
- ii Plan Internațional (2024), *Adolescent Girls in Crisis: Voices*

from Ukraine, Poland and Romania. Disponibil la: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan Internațional (2024) *Sexual & Reproductive Health and Rights in Romania: Current Status and Future Trajectories*. Disponibil la: <https://plan-international.org/romania-en/publications/research-status-sexual-reproductive-health-rights-romania/>.

Despre Plan International

Plan International este o organizație independentă de dezvoltare și umanitară care promovează drepturile copiilor și egalitatea pentru fete. Credem în puterea și potențialul fiecărui copil, dar știm că acest lucru este adesea suprimat de sărăcie, violență, excludere și discriminare. Iar fetele sunt cele mai afectate.

Împreună cu copiii, tinerii, susținătorii și partenerii, luptăm pentru o lume justă, abordând cauzele fundamentale ale provocărilor cu care se confruntă fetele și copiii vulnerabili. Susținem drepturile copiilor de la naștere până la devin adulți și le dăm acestora posibilitatea să se pregătească și să răspundă la crize și adversități. Implementăm schimbări în practică și politică la nivel local, național și global, folosindu-ne de acoperire, experiență și cunoștințe.

De mai bine de 85 de ani, am adunat persoane determinate și optimiste pentru a transforma viața tuturor copiilor din peste 80 de țări.

Nu ne vom opri până nu vom fi cu egali cu toții.

 @plan-international

 @planinternational

 @planinternationaltv

 @plan.international

 @planinternational

 @planinternationalece

 @planglobal

 @planinternationalece